

Peter Koelewijn doet een boekje open. De man die zijn stempel drukte op zestig jaar Nederlandse muziekgeschiedenis ontvouwt in de biografie 'Peer' zijn levensverhaal. Een relaas over zijn jeugd, zijn succes, zijn mislukkingen, zijn liefdes, zijn dadendrang en zijn zakelijke perikelen. Maar ook over hoe hij Johan Cruijff moest leren zingen. „Onbegonnen werk.”

Reportage

Paus van de polderpop

Tekst: Jan Vriend
j.vriend@hollandmedia.combinatie.nl

Een afspraak in restaurant De Jonge Haan in Hilversum. Meteen vertelt hij over de tijd dat hij hier vaak zat, om bij omroepmedewerkers zijn platen te pluggen. En hup: daar komt al een anekdote. Over die ene alcoholrijke middag met Veronica-baas Rob Out, bijvoorbeeld. „Tegen vijven belden ze van de platenmaatschappij. Dat het tijd voor me werd om op het werk te komen. Maar Rob Out vond het veel te gezellig, dus die wilde mee. Ik moest aan de slag, dus ik hield de boot af, met het smoesje dat ik op kantoor geen stoel voor hem had. Maar daar had Rob geen boodschap aan. Hij slingerde gewoon een stoel van dit terras in zijn sportwagentje en hobbelde achter me aan.”

Zó is het ongeveer gegaan, bij het maken van zijn biografie. Peter Koelewijn vertelde honderduit en auteur Tjerk Lammers noteerde het. In ons vraaggesprek belicht hij een paar opvallende lijnen uit het boek. Eerst die hit, die zijn leven kleurt. Hij schreef 'Kom van dat dak af' als tiener, toen hij nog bij zijn ouders in Eindhoven woonde. Als hij daar op zaterdag achter hun viswinkel de messen en de schalen schoonmaakte, hoorde hij op de radio buitenlandse zenders met een nieuw muziekstijl. Rock-'n-roll, dus. Hij begon zijn eigen band met buurjongen Harry van Hoof en nog een paar 'Rockets' en schreef en paar liedjes. Zoals 'Kom van dat dak af'. In de trein onderweg naar een plaatopname in Heemstede, oefenden de jongens het liedje, waarna het nummer meteen na aankomst op de plaat werd gezet. Het gevolg: een megahit. Vraag hem naar het waarom en hij heeft nog steeds geen idee. „De melodie was simpel, de tekst sloeg nergens op en ik zal niet beweren dat ik een geweldige zanger ben. Hou het er maar op dat het simpele en het onzinnige waarschijnlijk de kracht waren. En dat het een nieuw geluid was in een tijd van brave liedjes,

zal ongetwijfeld een rol hebben gespeeld.” 'Kom van dat dak af' was een hit in 1960, in 1971 en in 1981. En toen hij het in 1989 opnam met een paar rappers, haalde het warempel opnieuw de hitlijsten. „Het nummer is veel groter geworden dan ikzelf. Vergelijk het maar met 'Altijd is Kortjakje ziek'. Iedereen kent het. Als ik er op een dag niet meer ben, zullen ze dit liedje nog honderd jaar zingen.”

Platenkast

Begin met Peter Koelewijn over liedjes en het is alsof je een platenkast opentrekt. Hij schreef ze, hij zong ze en hij produceerde ze. En anders was hij wel de manager van de artiest ze vertolkte. De worstjes op de borstjes van Ria Valk, de eerste plaat van Armand, 'Foxy Foxtrot' van Nico Haak, 'Carolientje' van Willeke Alberti en de wereldsuccessen van Helmut Lotti: Koelewijn had overal een vinger in. Ook in het succes van de meiden-groep Babe, die hij naar het voorbeeld van Luv formeerde: „Ik wist dat Gemma van Eck behoorlijk goed zong en die andere twee waren eigenlijk meer bedoeld als omlijsting. Ze moesten er goed uitzien en blond zijn.” Koelewijn maakte als uitvoerend artiest naam met 'KL204', een klein liedje over een vriendin die het vliegtuig pakt en hem - haar geliefde - achterlaat. Hoewel het geen megahit werd, oogste hij er respect mee als singer-songwriter. Is het geen gemiste kans dat een artiest die zulke gevoelsrijke nummers kan maken en zingen zijn tijd verdoet als producer van andermans feestrepertoire en als marketingkeizer in de hitindustrie? Is die verdeeldheid van talenten geen struikelblok voor de artiest Peter Koelewijn? „Nee, het is de redding van de artiest geweest. Want ik zag al heel snel de vergankelijkheid in van de zanger. Door op meerdere paarden te wedden, was ik niet afhankelijk van mijn werk in de schijnwerpers. En door als zanger schaarste te creëren, bleef ik het publiek verrassen.”

Brave Hendrik

Nog even terug naar KL 204. De

In 1960 met zijn Rockets.

Met Bonnie St. Claire.

poëtische zinnen van jaloezie en heimwee uit dat nummer, gaan niet over zijn eigen vrouw, biecht hij op. Want we mogen best weten dat hij niet altijd een brave Hendrik is geweest. „Ik wil het niet goed praten, maar de verleidingen en de normen zijn nu eenmaal iets losser in de muziekbusiness. Als je op de bühne staat en de vrouwen kijken naar je, dan kijken ze toch op een andere manier dan dat ze naar de buurman kijken.” Dus we mogen best weten dat hij als de getrouwde veertiger verliefd werd op een ander. „Dat kon niet goed aflopen. Ik heb anderen daarmee veel verdriet gedaan en daar heb ik veel spijt van gehad.” Gauw weer terug naar huis, dus.

Normaal

Nee, denk niet dat het alleen maar succesverhalen zijn. Want hij had ook missers. „Ik heb zo veel liedjes opgenomen die de tipparade niet eens haalden.” Hij maakte ook inschattingsfouten, zegt hij. Zoals met Normaal. De Achterhoekers kwamen als beginnende rockband bij hem langs, in de hoop dat hij een plaat met ze wilde opnemen. „Toen ze begonnen te spelen, was ik helemaal verkocht. Maar dat dialect zag ik niet zitten. Ik zei: dan verkoop je alleen maar platen in de Achterhoek. Waarom zing je

niet in het Nederlands? Of anders in het Engels?” Maar dat zagen Bennie Jolink en zijn makkers niet zitten. Die bleven trouw aan hun eigen taal en vertrokken naar de studio van Johnny Hoes. Waarna 'Oerend hard' en megahit werd. Kans gemist. Andere kansen paktten wel goed uit. Meer dan goed, zelfs. Denk aan die keer dat ze hem belden met een maf idee rond het liedje 'Living next door to Alice', waarmee de Britse band Smokie in 1976 een hit scoorde. Een kennis van hem had in de Nijmeegse kroeg 'Gompie' gehoord, dat de hele tent 'Who the fuck is Alice', meebulde, als de dj daar tijdens het nummer de volumeknop naar links draaide. Kon- den ze met dat gekkigheidje geen

cover opnemen? En zou Peter dat vanwege zijn hese Smokie-stem niet willen inzingen? Vooruit, hij deed het. Onder de artiestennaam Gompie, als knipog naar de kroeg waar het idee ontstond. „Op zo'n moment kan je toch niet bedenken dat je als Gompie in half Europa op nummer een in de hitlijsten terecht komt? Het nummer is op bijna tien miljoen verzamelpaten terechtgekomen.” Is hij rijk geworden van de showbizz? „Ik heb geen miljoenen, maar hoeft me geen zorgen te maken.”

Glazen

Blader je door zijn boek, kom je steeds bekende namen tegen. Met smaak vertelt hij over die ene keer in de platenstudio met Johan

Crujff met wie hij jaren geleden het liedje 'Oei oei oei, dat was me weer een loei' opnam. „De wereldvoetballer nam nervus plaats achter de zangmicrofoon en ik startte de opname. Johan zette een keel op waar we met z'n allen koud van werden: het was onmiddellijk duidelijk dat hij voor geen meter terecht komt? Na een paar stevige glazen werd Crujff wat losser en bracht hij wat geluiden voort die de plaat konden halen. Natuurlijk besteedt hij een hoofdstuk aan Bonnie St. Claire, met wie hij aanvankelijk Engelse pophits scoorde om later de sprong naar Nederlandstalige liedjes als 'Dokter Bernhard' te maken. Nog altijd bejubelt hij haar zangkwaliteiten, maar de band is voor altijd verbro-

ken. „Ik hou heel veel van Bon en dat heb ik nooit onder stoelen of banken gestoken. Ik bewonder haar mateloos, maar haar levensstijl vind ik zelfdestruktief.”

Voice

Voor beginnende artiesten heeft de muziekveteraan een paar praktische tips. Ten eerste: Doe nooit me aan tv-talentenjachten. „Ik kijk er niet 'The voice' en hoe die shows ook mogen heten. Want ik kijk liever niet naar terdoodveroordeel- den. Dat klinkt misschien hard, maar ik bedoel te zeggen dat de winnaars hun ongeluk tegemoet gaan. Ze zingen misschien goed en ze scoren misschien een hit of twee. Daarbij worden ze compleet de hemel in geluld. En dan zitten

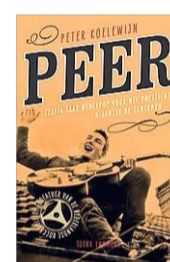
ze alleen in de hemel, zonder draden om vast te houden, want het Voice-team allang weer bezig met de volgende show en de volgende winnaar. Ga maar na: hoeveel van die winnaars kent het publiek nog?” Ook voor grote namen in het vak heeft hij advies uit de praktijk: denk niet te klein. „Aan het internationale succes van Helmut Lotti heb ik gezien dat je gewoon veel geld moet investeren als je in het buitenland wilt doorbreken. Anouk en Marco Borsato zijn artiesten die eigenlijk de wereld wel eens zouden willen veroveren. Of minimaal Duitsland. Maar het blijft vrijwel altijd steken op het management. Die heeft de visie niet of heeft het lef niet om er veel

geld in te steken. En dat snap ik dan niet. Want als je in Nederland bakken geld verdient, moet je toch wat durven investeren om verder te kijken? Zo vind ik nog altijd dat Saskia en Serge eenouden kans hebben laten lopen toen grote platenbazen in Amerika met ze in zee wilden gaan. Dat ging niet door omdat hun manager hun geboekte optredens in Venlo en Winschoten belangrijker vond dan die kans in Amerika. Onbegrijpelijk.”

Frustraties

Terug naar Peter Koelewijn zelf. Nadat zijn eerste vrouw plotseling overleed, trouwde hij met een jongere vriendin. Hij verhuisde en maakte weer volop plannen. Zo werkt hij aan een nieuw album en wil hij af van zijn grote frustraties: dat hij geen noten kan lezen en dat hij nooit een theatertournee heeft gedaan. „Muziek lezen zal me wel niet meer lukken, maar die theater- tournee is begonnen.” En wie vroeg hij voor de begeleiding? Een paar oude Rockets. „Zo hou ik een beetje vast aan ver- trouwde patronen. Want ook na zestig jaar in het vak twijfel ik nog altijd: kan ik het nog, ben ik het niet verleerd? Maar die twijfel hoort erbij. Het houdt me scherp.”

Boek

Peer
De biografie 'Peer' door Peter Koelewijn en Tjerk Lammers verschijnt maan- dag. Uitgever: Mooks Publishing ISBN: 9789082309041 Prijs: 24,95 euro

FOTO'S UIT ZIJN BOEK 'PEER'.

Reportage